

A hirtelen szívhalál eszközös kezelési lehetőségeinek területi különbségei Európában

Sajtótájékoztató az átmeneti gazdaságok hirtelen szívhalál megelőzéséről szóló európai csúcstalálkozó alkalmából

Annak ellenére, hogy az utóbbi években jelentősen megnövekedett a szívelégtelenség és a szívritmuszavarok kezelésében alkalmazott eszközök beültetései száma, még mindig óriási különbségek vannak az országok között e tekintetben. Egy európai kardiológiai szaklapokban megjelent felmérés szerint, a vizsgált országok egy jelentős részében alacsonyabb a szükségesnél ezeknek az eszközöknek az alkalmazása, (1) és ez különösen igaz a kelet-európai átmeneti gazdaságokra.

Így, míg az eszközös kezelés alkalmazása – különösen a beültethető defibrillátoré (implantable cardioverter defibrillator, ICD) – a hirtelen szívhalál kezelésében első vonalbeli terápiává lépett elő, úgy is mint a hagyományos gyógyszeres kezelés kiegészítője, még mindig sok olyan beteg van, akiknél bár magas a hirtelen szívhalál kockázata, az eszközök korlátozott hozzáférhetősége és a szakképzett specialisták hiánya miatt nem jutnak adekvát antiaritmias kezelésekhöz.

A várható élettartamnak Magyarországon tapasztalható meghosszabbodása 1993 és 2009 között meghaladja az Európai Unió legfejlettebb országainak átlagos élettartam növekedését. A 2009. évi 74,1 éves várható élettartam azonban még mindig 6,2 évvel alacsonyabb az EU-15-ök átlagánál. A hazánkéhoz hasonló fejlődés tapasztalható például Csehországban, Lengyelországban, de a többi volt kelet-európai szatellita országban is. A szív- és érrendszeri betegségek okozta halandóság csökkenésének kontribúciója a várható élettartam öt éves meghosszabbodásához legalább két és fél év, melyben a megelőző és a gyógyító medicina együttesen meghatározó szerepet játszott. A magasvérnyomás-betegség, a cukorbetegség és a diszlipidémia korszerű kezelése, a már kialakult szívkoszorúér-betegségek, pangásos szívelégtelenség, ritmuszavarok és agyérbetegségek gyógyszeres terápiája jelentősen csökkentette a halandóságot. A leglátványosabb eredményt valószínűleg az intervenció kardiológiának, illetve a hatékony, egész országra kiterjedő katéteres sürgősségi ellátásnak köszönhetjük. Miközben a népesség öregedett, a heveny szívizomelhalásban meghaltak száma az 1993. évi 15 ezerről 2009-re 7800-ra csökkent. Ez egymagában közel negyven százalékát teszi ki az össz-halálozás húszezres csökkenésének. A kiemelkedően jó eredmények ellenére azonban a hazai szív-érrendszeri halandóság több mint kétszerese az EU-15-ök átlagának. Az epidemiológiai adatokból ismert tény még mindig, hogy a közép-kelet európai országokban is javuló tendenciát mutat, de a nyugati országokénál magasabb hirtelen szívhalál gyakorisága. A hirtelen szívhalál csökkentésére irányuló törekvés paradoxonja az, hogy a megfelelő rizikóstratifikáció és az alapbetegségek elsődleges ellátása mellett a primer és szekunder megelőzésben alkalmazott eszközök – elsősorban az ICD-k- beültetési számai a hirtelen szívhalál esetszámait még mindig nem érik el az átmeneti gazdaságokban.

Ezekkel az európai országok közötti eltérésekkel, valamint a különbségek áthidalásával foglalkozik a novemberben megrendezésre kerülő kétnapos csúcstalálkozó, melyen mind az alacsony, a közepes és a magas ICD beültetésszámmal bíró országok képviselői részt vesznek. Magyarországra azért esett az Európai Kardiológus Társaság választása, mert hazánkban az ellátási igényeknek megfelelő számú ritmusszabályozó készülék kerül beültetésre. Ugyanakkor Közép-Európában hazánk azon ún. „Zöld lámpás” országok közé tartozik a Cseh Köztársaság, Szlovákia és Lengyelország mellett, ahol az adott országban a javuló feltételek mellett, az igényeknek megfelelően növekedhet és nő az antiaritmias eszközök beültetései száma, és reményeink szerint fenntartható a fejlődés.

- Elnök:
Merkely Béla
- Tiszteletbeli elnök:
Papp Gyula
- Leendő elnök:
Kiss Róbert Gábor
- Előző elnök:
Forster Tamás
- Főtitkár:
Tóth Kálmán
- Belügyi alelnök:
Czuriga István
- Külügyi alelnök:
Gellér László
- Budapesti titkár:
Zima Endre
- Vidéki titkár:
Simor Tamás
- Kincstárnok:
Nyolczas Noémi
- Jegyző:
Becker Dávid
- Ellenőr:
Kerkovits András
- CH főszerkesztő:
Édes István
- Ifjúsági Bizottság elnöke:
Édes István Ferenc
- Tudományos Bizottság elnöke:
Csanádi Zoltán
- Elnökségi tagok:
Benedek Imre
Horkay Ferenc
Mogyorósy Gábor
Nagy András

A nemzetközi konferencia megszervezésével a Magyar Kardiológusok Társasága lehetőséget kapott több, mint egy évtizedes, a régióban példaértékű munkájának bemutatására. A huszonkilenc ország küldöttei nemcsak a regionális különbségekről fognak beszélni, de feltárják ezek klinikai, politikai és gazdasági okait is.

Magyarországon a ritmusszabályozót a szükségesnek megfelelő számban ültetjük be. Természetesen az igény folyamatosan nő a mind korszerűbb egészségnevelésnek, betegcompliance-nek, és adekvát szűrő- és rizikóstratifikációs eljárásoknak köszönhetően, hiszen így egyre több magas kockázatú beteg kerül látótérbe.

Az EHRA Summit különböző országokból érkező résztvevői nem csupán a szakmai konferencia, hanem a magyar modell megtekintése céljából is érkeznek hazánkba. A magyar modellben kiemelkedő szerephez jut a minőségi, „high volume” centrumokban végzett, az ország szakembereit koncentráció oktatás, a Magyar Kardiológusok Társasága Aritmia és Pacemaker Munkacsoportja által 2007-ben létrehozott Aritmológus Licenzvizsga, és nem utolsó sorban az OEP-pel való szoros szakmai és finansziális együttműködésben létrehozott költséghatékonyság a hirtelen szívhalál elsődleges és másodlagos megelőzése tekintetében.

A november 26-27-ei budapesti csúcstalálkozó az „Implantable Cardioverter Defibrillator for Life Initiative: Fighting against Sudden Cardiac Death in Emerging Economies” címet kapta („Beültethető defibrillátor (ICD) az életért” kezdeményezés: a hirtelen szívhalál elleni küzdelem az átmeneti gazdaságokban”). A rendezvényt az Európai Szívritmus Társaság (EHRA) és a Magyar Kardiológusok Társasága közösen szervezi

A Dohány utcai Hotel Zarában megrendezendő konferencia ünnepélyes megnyitóját egy helyszíni sajtótájékoztató előzi meg, 12 óra 45 perctől. A sajtótájékoztatót részt vevő vezető professzorok, akik elmagyarázzák a problémákat, valamint javaslatokat tesznek azok megoldására:

- ❖ Panos Vardas professzor, az EHRA elnöke, valamint az Európai Kardiológusok Társaságának leendő elnöke
- ❖ Merkely Béla professzor, a Magyar Kardiológusok Társaságának elnöke, az EHRA Nemzeti Társaságok Bizottságának társelnöke
- ❖ Józán Péter professzor, a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomkutató Központjának tudományos osztályvezetője
- ❖ Angelo Auricchio professzor, az EHRA leendő elnöke (Svájc)
- ❖ Goran Milasinovic professzor, a Szerb Nemzeti Pacemaker Munkacsoport elnöke (Szerbia)
- ❖ Christian Wolpert professzor, az EHRA Nemzeti Társaságok Bizottságának elnöke (Németország)

Christian Wolpert, a németországi Mannheim-i Egyetemi Kórház kardiológus professzora, Auricchio és Vardas professzorokkal együtt nemrég végzett egy felmérést a szív-elektrofiziológia jelenlegi státuszáról az Európai Kardiológusok Társaságának (EKT) tagországaiban.

- Összességében véve elmondhatjuk, - mondja Christian Wolpert professzor-, hogy az EKT tagországok átmeneti gazdaságaiban nagy eltéréseket találtunk az antiaritmiás eszközös kezelésekhöz való hozzáférésben, és ezeknek a legkülönbözőbb okai vannak. A beültetések, a kezelő centrumok valamint az orvosok száma egyértelműen összefüggésbe hozható az országok gazdasági helyzetével és költségvetési megszorításaikkal. Azonban még azoknál a magasabb GDP-vel rendelkező országoknál is, ahol az eszközös kezelés gazdasági szempontból végrehajtható lenne, elmondhatjuk, hogy komoly, a szükségesnél alacsonyabb kezelési arányt tapasztaltunk. Ez egyaránt visszavezethető a szakemberek, illetve az információ hiányára; arra a tényre, hogy még mindig nem tudatosítottuk eléggé az eszközös kezelés fontosságát. Az eszközös kezelés gyakoribb alkalmazása rengeteg embert védhetne meg a hirtelen szívhaláltól.

- Elnök:
Merkely Béla
- Tiszteletbeli elnök:
Papp Gyula
- Leendő elnök:
Kiss Róbert Gábor
- Előző elnök:
Forster Tamás
- Főtktár:
Tóth Kálmán
- Belügyi alelnök:
Czuriga István
- Külügyi alelnök:
Gellér László
- Budapesti titkár:
Zima Andre
- Vidéki titkár:
Simor Tamás
- Kincstárnok:
Nyolczas Noémi
- Jegyző:
Becker Dávid
- Ellenőr:
Kerkovits András
- CH főszerkesztő:
Édes István
- Ifjúsági Bizottság elnöke:
Édes István Ferenc
- Tudományos Bizottság elnöke:
Csanádi Zoltán
- Elnökségi tagok:
Benedek Imre
Horkay Ferenc
Mogyorósy Gábor
Nagy András

Cím: 1146 Budapest, Cházár A. u. 19.

Postacím: 1406 Budapest Pf. 24.

Tel/Fax: +36-1-461-0665, +36-1-461-0666, +36-1-461-0667

E-mail: info@mkardio.hu

- Elnök:
Merkely Béla
- Tiszteletbeli elnök:
Papp Gyula
- Leendő elnök:
Kiss Róbert Gábor
- Előző elnök:
Forster Tamás
- Főtitkár:
Tóth Kálmán
- Belügyi alelnök:
Czuriga István
- Külügyi alelnök:
Gellér László
- Budapesti titkár:
Zima Andre
- Vidéki titkár:
Simor Tamás
- Kincstárnok:
Nyolczas Noémi
- Jegyző:
Becker Dávid
- Ellenőr:
Kerkovits András
- CH főszerkesztő:
Édes István
- Ifjúsági Bizottság
elnöke:
Édes István Ferenc
- Tudományos Bizottság
elnöke:
Csanádi Zoltán
- Elnökségi tagok:
Benedek Imre
Horkay Ferenc
Mogyorósy Gábor
Nagy András

- Az EKT tagországok ICD használatáról szóló elemzés (amit az Európai Szívritmus Társaság a 2010-es „White Book”-ban adott közzé) (2), az eszköz-beültetési számok tekintetében óriási különbségeket mutat a tagországok között – mondja Merkely Béla professzor, a Magyar Kardiológusok Társaságának elnöke. – Sok olyan beteg van, akinek bár feltehetően előnye származna az eszközös kezelésekből, ezt nem kapja meg – fűzi hozzá. – Mindamelllett a beültetés nem csak a költségvetésen, a finanszírozáson és a GDP-n múlik, ez egy nagy szakmai tudást is igénylő feladat. Az implantációk számának a növeléséhez mind az eszközös kezelés elméletének – szakmai ajánlások, eszköz-választás, programozás és problémamegoldás -, mind magának a beültetési eljárás gyakorlati oktatásának a fontosságát hangsúlyozni kellene.

Ahogy Merkely professzor elmondja, a találkozót olyan hidak építését kíséri meg, melyek az orvosi, a politikai és a gazdasági szférát hivatottak összekötni, annak érdekében, hogy a hirtelen szívhalál, a szívelégtelenség és a szívritmuszavarok kezelése és megelőzése nagyobb politikai és gazdasági törődést kapjon. – Az alacsony, a közepes és a magas beültetési számokkal rendelkező országokból egyaránt hívtunk résztvevőket, mégpedig azért, hogy rávilágítsanak a regionális különbségekre, valamint ezek politikai és gazdasági okaira. Ezért nemcsak kardiológusokat, de egészségügyi közgazdászokat, politikusokat és újságírókat is hívtunk Közép-Kelet Európából.

A hirtelen szívhalál elleni küzdelem fontosságát elismerve, a huszonkilenc EKT tagállam, részvételével megrendezendő csúcstalálkozó fővédnökségét Schmitt Pál köztársasági elnök, védnökségét pedig Réthelyi Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium minisztere vállalta el.

Ahogy Panos Vardas professzor, az Európai Szívritmus Társaság elnöke mondja: - Ez a budapesti csúcstalálkozó nem az elektrofiziológia szakmai oldalával foglalkozik majd, hanem annak a hirtelen szívhalál megelőzésében nyújtott általános hasznával és hatékonyságával. Éves szinten a hirtelen szívhalál az elhalálozások egy jelentős részéért felel, az ipari országokban pedig ez a vezető elhalálozási ok. Eszközös kezeléssel sok ritmuszavar megszüntethető lenne, ami az elhalálozási arányt is csökkentené. Az ICD-k drágák, de költséghatékonyaságuk hasonló, vagy még inkább kedvezőbb, mint más, gyakrabban használt kezeléseké.

Szerkesztői jegyzetek:

1. Van Veldhuisen DJ, Maass AH, Priori SG, et al. Implementation of device therapy (cardiac resynchronization therapy and implantable cardioverter defibrillator) for patients with heart failure in Europe: changes from 2004 to 2008. Eur J Heart Fail 2009; doi:10.1093/eurjhf/hfp149.
2. <http://www.escardio.org/communities/EHRA/publications/Pages/white-book-project.aspx>

(2) Az Európai Szívritmus Társaság (European Heart Rhythm Association, EHRA) Európa vezető szervezete az aritmiák és az elektrofiziológia területén. Célja, hogy a kontinens egész területéről illetve azon túlról is maga köré gyűjtse az orvosokat, ezáltal elősegítve ennek a szakterületnek a fejlődését. Az Európai Szívritmus Társaság az Európai Kardiológusok Társaságának (EKT) bejegyzett szervezete. Székhelye Sophia Antipolisban, Franciaországban van.

* Az EHRA csúcstalálkozó programja megtalálható:

www.mkardio.hu/english

www.escardio.org/communities/EHRA/courses_meetings/Pages/ehra-summit-budapest-2010.aspx

www.convention.hu/ehrasummit